

Uppföljningsprocess 2015

Årsredovisning 2015

Nämnden för folkhälsa och primärvård i
Umeåregionens rapport till Landstingsstyrelsen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	3
2. NÄMNDENS SAMLADE BEDÖMNING	3
3. MÅLUPPFYLLELSE.....	4
3.1 ANALYS AV MÅLUPPFYLLELSE	5

1. Inledning

Nämndens huvuduppdrag är att bedöma hälsoläget bland befolkningen i det geografiska området och till följd av detta skatta behovet av primärvård och folkhälsoinsatser i området samt bedöma behovet av åtgärder för att förbättra dessa. Nämnderna ska bedöma hur dessa behov av åtgärder tillgodoses i relation till prioriteringsprinciperna. Nämnden ska lämna underlag till landstingsstyrelsen inför fullmäktiges beslut om landstingsplan och andra styrande dokument. I underlagen redovisas hur behoven tillgodoses och förslag lämnas om eventuella ytterligare analyser, uppföljningar, förändrade prioriteringar, inriktningsbeslut och förebyggande insatser.

För att kunna fullfölja nämndens uppdrag i början på den nya mandatperioden med många nya ledamöter och ersättare, måste ledamöterna få kunskap om befolkningsstrukturer, folkhälsoområdet, aktuella folkhälsoinsatser samt befolkningens behov av primärvård.

Varje år anordnas ett lärandeseminarium för de tre folkhälso- och primärvårdsnämnderna tillsammans. På lärandeseminarier anordnas föreläsningar i de specifika ämnen som nämnderna vill/behöver ha mer kunskap i. Seminariet ger också förutsättningar för att kunna utbyta goda erfarenheter mellan nämnderna.

Årsredovisningen innehåller en sammanfattning av nämndens verksamhet, bedömning av verksamhetsmålen uppfyllelse och en ekonomisk redovisning.

2. Nämndens samlade bedömning

Nämnden har arbetat utifrån sin verksamhetsplan med mätbara mål som ger möjlighet till en tydligare uppföljning. Nämnden har till största delen uppfyllt sina mål. Följande kommentarer lämnas för de mål som inte har uppfyllts: Dialog planeras med beställarfunktionen och nämnden har behov av att ta del av rapporterna från beställarfunktionen. Nämnden har inte hittat någon bra form för nya mötesplatser.

Landstingsfullmäktiges specifika uppdrag till nämnden för 2015 var att följa upp det folkhälsopolitiska arbetet och första linjens vård av barn och unga med psykisk ohälsa ur ett medborgarperspektiv. Uppdraget att följa upp första linjens vård av barn och unga har skett på flera sätt bland annat via SÖK (Samverkansöverenskommelse mellan Umeå kommun och Västerbottens läns landsting), UmeBrå, och folkhälsoråden, familjecentraler och HLT (Hälsa, lärande, trygghet). Nämnden har också besökt hälften av alla hälsocentraler i området, både landstingsdrivna och privata, för att göra sin bedömning ur ett befolkningsperspektiv. Inför besöken har flera frågor skickats ut, däribland en fråga om första linjens vård av barn och unga med psykisk ohälsa. Hälsocentralernas arbete med första linjen psykisk ohälsa barn och unga har utvecklats och fungerar alltmer strukturerat.

Nämnden har under 2015 arbetat i två fördjupningsgrupper: unga vuxnas/ vuxnas psykiska hälsa samt äldres hälsa gällande läkemedel och fall. I nämndens underlag till landstingsstyrelsen kommer fördjupningsgruppernas arbete att sammanställas och förbättringsförslag kommer att lyftas.

Arbetet via folkhälsoråden i Umeåregionen kan inte nog poängteras. Via folkhälsoråden kan lokala problem snabbt fångas upp och vid behov kan aktiva åtgärder snabbt sättas in.

Nämnden har fått återkoppling på projektet med kulturdoulor. Kulturdoula är en kvinna som hjälper utrikesfödda kvinnor under graviditet/förlossning och liknande situationer. Kulturdoulan har själv erfarenhet av förlossning och har kunskap både i kvinnans språk, kultur och tradition och kunskap i svenska och svensk kultur. Arbetet med kulturdoulor har hittills gett positiva resultat.

För att ytterligare stimulera arbete med folkhälsa har nämnden infört ett folkhälsopris. Priset delas ut för verksamhet eller arrangemang som stärkt, synliggjort eller fokuserat på någon av följande kategorier, utifrån landstingets folkhälsopolitiska mål; fysisk aktivitet, matvanor och livsmedel, tobak, alkohol, narkotika, doping, överdrivet spelande eller psykisk hälsa. Nämnden fastställer pristagare utifrån antagna kriterier.

Den stora flyktingströmmen har ökat belastningen på hälsocentralerna och tandvården. Verksamheterna har visat på stor flexibilitet och hanterat situationen på ett föredömligt sätt.

3. Måluppfyllelse

I det följande redovisas nämndens måluppfyllelse i tabellform. Grönt anger att målet uppfylls, gul att målet uppfylls delvis och rött pekar på en större avvikelse och att målet därmed inte uppfylls.

Färgmarkeringar

Målet uppfylls till största delen (>95%)

Målet uppfylls delvis

Målet uppfylls inte

Verksamhetsmål	Aktivitetmål	Uppföljning					
BÄTTRE OCH JÄMLIK HÄLSA							
Förfoga över och sprida kunskap om befolkningens hälsa och om vad befolkningen behöver för att få bättre hälsa	Ta del av hälsorapporter, statistik och delta i kurser och konferenser	Årsrapport och underlag					
	Planera, genomföra och utvärdera träffar i fokusområden.	Fokusgrupp äldres hälsa gällande läkemedel och fall		Fokusgrupp psykisk hälsa unga vuxna/vuxna			
	Sammanfatta och rapportera gjorda erfarenheter	Årsrapport och underlag					
Bredare medverkan i det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet	Samverka internt	LT S au	NFH	F o P	Beställarfunktion	Primärvårdsledning	
	Samverka med kommuner och övriga samhällsaktörer						
Följa upp det folkhälsopolitiska arbetet och första linjens vård av barn och unga med psykisk ohälsa ur ett medborgarperspektiv	Sammanfatta och rapportera gjorda erfarenheter	Årsrapport och underlag					
MEDBORGARINFLYTANDE							
Utveckla det lokala medborgarinflytandet via folkhälsoråden och i andra samverkansformer	Planera, genomföra och utvärdera träffar med folkhälsoråd	Bjurholm	Nordmaling	Robertsfors	Umeå	Vindeln	Vännäs
	Planera, genomföra och utvärdera träffar med patient- och pensionärsföreningar	Inklusive två livslustdagar					
	Sammanfatta och rapportera gjorda erfarenheter	Underlag					
	Sammanträdesanteckningar förs vid dialogmöten och delges organisationerna	Minnesanteckningar skickas ut					
	75 % av de närvarande vid mötena anser att de fått möjlighet att framföra sina åsikter vid årets träffar	Följs upp via enkät *					
	75 % anser att syftet med dialogträffarna är tydliga	Följs upp via enkät *					
	95 % anser att de får återkoppling av träffarna	Följs upp via enkät *					
Utveckla kompetensen kring medborgardialog	Delta i kompetenshöjande forum	Underlag					
Skapa "nya" mötesplatser för dialog		Årsrapport					
Ta vara på medborgarnas synpunkter i uppföljningen av hälso- och sjukvården	Befolkningens synpunkter synliggörs i underlag till budget	Underlag					

* Följs upp muntligt

3.1 Analys av måluppfyllelse

En stor del av nämndens uppdrag är arbetet med folkhälsoinsatser. Resultatet av folkhälsoinsatser ute i befolkningen går inte att mäta i ett kort perspektiv, exempelvis i delårsrapporter eller årsredovisningar. Att utforma mätbara resultatnriktade mål är därför mycket svårt.

En styrka är att nämnden, via sitt arbete, deltar på många olika arenor. Nämnden kan på så sätt sprida kunskap och återföra synpunkter och kunskaper inför beslut till ansvarig nämnd eller tjänsteman. Resultaten av detta är att man får med medborgarperspektivet in i beslutsunderlagen.

4. Ekonomi

Efter årets slut lämnar nämnden ett positivt utfall på 33 200 kronor från det kostnadsställe som avser arvoden och kostnader som härrör till nämndens uppdrag. Nämnden har haft en ledamot som inte deltagit under året, vilket är en bidragande faktor till det positiva utfallet.

Utöver ovanstående har nämnden haft en budget på 353 000 kronor för att stimulera folkhälsan. Av de budgeterade medlen har 135 800 kronor använts. En sammanfattning av förbrukade folkhälso- och visionsmedel, se nedan:

Socialpolitiska föreningen i Umeå har beviljats 85 000 kronor för social verksamhet för samhällets mest utsatta personer. Socialpsykiatriskt centrum har beviljats 10 000 kronor för diplomerade utbildningar i MHFA (Första hjälpen till psykisk hälsa).

Nämnden har tillsammans med pensionärsföreningar respektive funktionshinderföreningar anordnat två välbesökta Livslustdagar för en sammanlagd kostnad på ca 12 500 kronor.

Nämnden har bidragit vid Taveljö halvmarathon och föreläsning för allmänheten om astma och KOL (kronisk obstruktiv lungsjukdom), sammanlagt 6 000 kronor.

Resterande medel på drygt 22 000 kronor har bekostat reklammaterial och vinster vid olika folkhälsoarrangemang.

Kostnadsställe	Arsbudget	Utfall 2015	Akumulerad +/-
18216	2 237,0	2 203,8	33,2
18222	353,0	135,8	217,2

Tabell 2: Siffrorna anges i tusental

Kurser och konferenser 2015

Arrangör	Ämne	Plats	Datum	Deltagare	Redovisat
HFS	Sömnens betydelse för hälsan	Stockholm	2 februari	Kursen fullsatt Ingen deltar	
Dagens medicin	Primärvårdens dag	Stockholm	5 februari	A. Mosahafi	På nämndmöte 18/5
Örebro Universitet, BO, m.fl.	Barnrättsdagarna	Örebro	14-15 april	K. Jonsson Å. Nyberg	På nämndmöte 18/5
HFS, SKL, m.fl.	Jämlig hälsa och vård	Västerås	19-20 mars	H. Hedlund	På nämndmöte 21/4
Region Västerbotten	Spridningsseminarium, barn och ungas hälsa	Skellefteå	25 mars	H. Hedlund L. Granbom A. Mosahafi K. Jonsson J. Karlberg M. Lundberg M. Lundqvist- Brömster Å. Nyberg G. Viklund L. Berglund S. Eriksson P. Lundgren H-I. Smetana L. Söderström	På nämndmöte 21/4
Patientförening FH, NUS	Information om familjär hyperkolesterolemi	Umeå	12 feb	H. Hedlund L. Granbom	På nämndmöte 21/4
VLL	Salutdagar 2015	Umeå	12 mars	H. Hedlund L. Granbom A. Mosahafi J. Karlberg	På nämndmöte 21/4
Region Västerbotten, Kulturrådet m.fl.	Kultur för seniorer	Lycksele	19 mars	M. Gustavsson M. Lundqvist- Brömster	På nämndmöte 21/4
FoP- Umeåregionen, NFH, m.fl.	Livslust- Glädje i vardagen	Umeå	7 maj	L. Granbom H. Hedlund G. Viklund L. Söderström	På nämndmöte 18/5
RFSL, Noaks ark	Kompetensutveckling sdag om HIV	Umeå	16 april	L. Granbom	På nämndmöte 21/4

Region Västerbotten	Missbruk hos äldre	Umeå	21 maj	L. Granbom M. Gustavsson	På nämndmöte 2/9
Norrlands regionförbund m.fl.	Regional forskningskonferens	Östersund	27-28 augusti	H. Hedlund kunde inte delta	-
ABF, Hjärnkraft	Kunskapsdag om förvärvad hjärnskada- livslång rehabilitering	Lycksele	11 maj	J. Karlberg	På nämndmöte 18/5
VLL	Nationella minoriteter och minoritetsspråk i vården	Umeå	18 maj	H. Hedlund L. Granbom A. Mosahafi K. Jonsson J. Karlberg M. Lundberg M. Lundqvist-Brömster Å. Nyberg G. Viklund L. Berglund S. Eriksson M. Gustavsson H-I. Smetana	På nämndmöte 2/9
NFH m.fl.	Temadag- Ett gott bemötande i hälso- och sjukvården	Umeå	1 juni	H. Hedlund L. Granbom M. Gustavsson	På nämndmöte 2/9
Regin Örebro län	Informationsdag om dopingproblematik	Umeå	19 augusti	H. Hedlund	På nämndmöte 2/9
Prioriteringscentrum m.fl.	Åttonde nationella prioriteringskonferensen	Norrköping	21-22 okt	H. Hedlund deltog ej	-
Kompetenstjänst i Sverige	Arbete med levnadsvanor i vården- varför och hur?	Stockholm	23 september	A. Mosahafi	På nämndmöte 24/9
Expo Medica	Psykisk (o) hälsa Norr	Luleå	26 november	H. Hedlund M. Lundqvist-Brömster G. Viklund	På nämndmöte 18/12
Nämnderna för folkhälsa och primärvård	Lärandeseminarium	Lycksele	30 september- 1 oktober	H. Hedlund L. Granbom A. Mosahafi K. Jonsson Å. Nyberg G. Viklund L. Berglund L. Söderström P. Lundgren	På nämndmöte 18/12

Staben för planering och styrning
Ann-Sofi Grenholm

2016-02-17

VLL 2567-2015

Region Västerbotten, VLL, Umeå universitet	Inspirationsdag bättre balans	Umeå	1 oktober	L. Granbom M. Gustavsson Å. Nyberg H-I. Smetana	På nämndmöte 18/12
Stiftelsen Allmänna barnhuset	Dags att prata om sexuella övergrepp mot barn	Stockholm	12 november	A. Mosahafi	På nämndmöte 18/12
Systembolaget	Barn, föräldrar och alkohol	Umeå	20 oktober	L. Granbom	På nämndmöte 18/12
FoP- Umeåregionen, pensionärsförening gar	Livslust- Hälsa hela livet	Umeå	29 oktober	H. Hedlund K. Jonsson A. Mosahafi	På nämndmöte 18/12
VLL, Umeå kommun, Tobaksfakta, TPLR	Barnens rätt i tobaksfrågan	Umeå	5 november	A. Mosahafi	På nämndmöte 18/12
Kunskapsnätverk hiv/STI Norr, Länsstyrelsen Västerbotten m.fl.	Sex mot ersättning bland unga hbtq- personer	Umeå	29 september	L. Söderström	På nämndmöte 27/1 2016